

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben hához hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félévre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Előre mindnyájan.

(B.) Majdnem különös tevékenységet, lelkes mozgalmat észleltünk mindenfelé. A mezei gazda hirtelen változó időjárástól zaklatva, lázas sietséggel végzi aratása eredményének betakarítását; a vármegyék sűrűn tartják gyűléseiket, hogy megfeleljenek az új törvények rendelkezéseinek; a szerencsétlen Janszky-ügy itt-ott még összegyűjti népgyűlésekre a mozgolódó polgártársakat, dacára, hogy Ő Felsége oly megnyugtató nyilatkozatot bocsátott ki, a minőt csak a mi alkotmányos életünkben lehet megérni; ezeken kívül: az orvosok és természettudósok temesvári gyűlése, a pécsi dalár-ünnepély, az E. M. K. E. kolozsvári közgyűlése, a brassói iparkiallítás, a kolozsvári állat- és iparkiallítás s végül szeptember 1-én és 2-án a Buda-
vár visszavételének kétszázados emlékünnepé bőséges alkalmat nyújt mindenkinek azzal foglalkozni, mire szíve vágya vonzza és — erszénye engedi.

Nekünk erdélyrészeknek e gyűlések többnyire küzdelmeink eredményének jelzései, feltüntetői, — szükségünk van reá, hogy meglássanak, meghallgassanak és segítsenek rajtunk. Mert nagy az anyagi szükség, és folyton reá vagyunk szorulva az erkölcsi támogatásra is. Gyöngék, elgyengítettek vagyunk és erősödni akarunk. — Most még esekély erőt vagyunk képesek önmagunktól kifejteni, azért kívánjuk, hogy támogassanak, azért keressük a rokonszenves segítséget. Majd, ha mezőgazdaságunk terményei, iparunk gyártmányai elfoglalják a piacon az őket megillető helyeket; majd, ha lehull a hályog müncheni, berlini stb. elvakult ellenségeink szeméről s méltányolva lesz a történelem hamisítatlan világánál magatartásunk; majd, ha nem leszünk kénytelenek az elfajulástól, elnemzetietlenedéstől félteni fajunk egyes részeit: akkor e kiállítások, e gyűlések valóban csak a munkának, a szorgalomnak, a csöndes haladásnak

lesznek képei, feltüntetői, nem pedig a nehéz küzdelmeknek, a súlyos győtrődéseknek.

Önkénytelenül kiált fel nem egy: oh, de mikor jön el az a kor? Válaszunk az, hogy: sok tekintetben tőlünk függ azt mielőbb elérni. — A történelem bőséges példákat ad reá. Minden mozgalomnak, mely anyagi és szellemi haladásunkat ezélezza, általánosnak kell lenni, és e mozgalomnak mindaddig kell tartani, a míg a cél elérve van s már nem marad más teendő, mint a biztosítás és állandósítás fontos munkája. Azt látjuk, hogy mi még nem vagyunk az élet küzdelmeiben valódi athleták; mi csak egyszerű műkedvelők vagyunk, gyöngé izmokkal, edzetlen lelki erővel, resteskedő hajlamokkal s egy esomó állszegénnyel, melyet valódi lelkesedés tüze csak kis időre győz le. Beismerjük, hiszen a tények bizonyítják, hogy szívesen hallgatunk a lelkesítő szavakra, belátjuk az igazat; felnyílik szemünk a veszély borzalmai előtt és akkor, az eddiginél sokkal nagyobb tömegekben, sokkal hatalmasabb tömegekben verődünk össze leküzdeni a bajt. De mit ér a részletes csoportosulás, ha nem tömörülünk össze mindnyájan? mit ér, ha a lelkes buzgalom csak néhányunk tetteiben mutatkozik, kik elég szerencséseknek vallhatják magukat, hogy nem hagyatnak el véglegesen küzdelmeikben, hanem a nemzet egy részének figyelme legalább követi őket működésükben. — Mondjuk: haladás mutatkozik az összetartásban, lelkesedésben, de nem oly nagy, nem oly állandó még, a minőnek nemzeti ezélok elérésére, biztosítására szükséges. Pedig ki tudja meddig tartanak még a béke napjai, melyek áldásos hatással vannak a fejlődésre? Minden napnak meg van a sürgős teendője s nekünk, ha százszoros, ezerszeres erőfeszítéssel nem dolgozunk mindnyájan, rövid idő alatt kell végeznünk évtizedek hosszú munkáját.

Tömegesen és állandóan pártoljuk tehát az

anyagi és szellemi fejlődés minden eszközét — és szintoly tömegesen hassunk oda is, hogy az E. M. K. E. tagjainak áldozatkészségével képes legyen mielőbb megfélemleni hazafias teendőinek.

LEVELEZÉS.

Székáspreszáka, 1886. aug. 10.*

A „Közérdek“ aajtóján szerényen kopogató vendég tartózkodva köszönt be a t. szerkesztőséghez, mert nem biztos abban, ha vajjon lesz-e egy piciny hely számára is, hol meghuzva magát, mint a nemzet szerény napszámosa, ha nem is elárusítani hozta munkássága gyümölcsseit, de talán hozhatott olyant is, melynek megismerése nem lesz felesleges.

Engem e sorok írására azon körülmény ösztönzött, hogy e félreeső, ugyszólva elrejtett vidékünkön, az itten uralkodó viszonyokról, eseményekről néhány vonásban rajzot adjak, melynek lelkiismeretes átnézése, beható megvizsgálása talán legyőzve a hideg közönyösséget, helyébe a nemes méltánnyal párosult közös érdek, „a népnevelés mindenek előtt“ fog előtérbe lépni s ki fogja küzdeni a célt, a melyre minden honfinak törni kell: nemzetiségünk létének megszilárdítását.

Különböző nyelvű nemzetiségekkel elszigetelt vidékünkön szétszórtan több magyar család él, melyek különböző foglalkozást üznek. Van közöttük néhány gazdatiszt, hivatalnok, többen jómódu birtokosok, de legtöbben köztünk szegények; mindezek dacára a legszebb egyetértésben élnek. Ugylátszik átértették azt, hogy soha az egyetértésre nagyobb szüksége nem volt nemzetünknek, mint éppen jelenben.

Nemes megyénk ezen vidéke, vagyis jobban kifejezve a Nagy- és Kiszékás által egy egyszerű háromszög alakban foglalt s a harmadik oldalról a Maros által szegélyezett területen lakó magyarság leginkább ki volt téve a gyászos emlékü 1848/9. évek szomoruan megható eseményeinek, — a hol a fény és árny oly megdöbbentő színben hagytak nyomot a mult emlékein.

Hiszem nem is csoda, mert vidékünk a megye végső területét képezve, azon időben a száz székkel volt közvetlen szomszédságban, a honnan az indulatainak fékét

* Mult számunkból tárgyhalmaz miatt kimaradt. Szerk.

TÁRCZA.

A ti dalotok.

Miről daloljak, kérdem önmagamtól,
A húr a lanton felhangolva vár,
Keblem bár mindenért oly nagyra lángol
Alkalmas tárgyat most alig talál.

Mit énekeljek, szóljatok ti nekem,
Hogy legyen dal a kedvetek szerént:
Szerelmeteket, mely vezérl az éltén,
Vagy szívetekben a nemes erényt.

Erény — beszéltek most a nagy világban,
Ha él is benned épen semmit ér,
Csak gyöngé fegyver, forgatni hiában,
A látszat: ez a legbiztosb vezér.

Nemes kedéllyel, tisztá érzellemmel
Kevésre méssz, a győzelem rövid,
De nem a bókkal, hízalgó beszéddel
Igen, ez az, mely mindent biztosít.

Ne nézd az embert, ki s minő a lelke,
Kegyét keressed mindenek felett,
Óreg, ifju — ez legyen elfeledve
S egy ezífra szóért bizton megszeret.

Hajlongani oly könnyű mostanában,
Ki nem tud így, az nem közénk való.
Ne kérd a multat, hogy volt hajdanában,
A multnak képe mindig oly esaló.

Mondják, hogy akkor csak nemesre törtek.
Költők ábrándja: igaz soh' se volt,

Az őseinké is csak az önérdék,
A többi mind csak szines lógburuk;

S ha úgy is volt, oh mond, mit tudtak akkor
Mit elfeledtünk réges-régen mi.
A régi tánc emléke csak egy accord —
Nevetség volna most is lejteni . . .

Erény: eh mit keres most a világban,
Mit keres a sziv, mit a szerelem;
Csak gyöngé fegyver, forgatni hiában,
Ha győz, győzelmé új bukást terem.

Ne bántsd a belsőt, kívül légy te nyájas,
Kegyét vadássz s az élet a tied,
Baj és veszély közt bizton így megállhatsz,
Feledd a többit: az erényt s szívet!

Nos, itt a dal, tinéktek szól barátok,
Ez tán csak úgy szól, kedvetek szerént,
Hagytam belőle minden ezífraságot —
Igaz érzelmet és nemes erényt.

Pedig érzem, tudnék róluok dalolni
Való erényről, mely nincs bennetek
S a szivről is, mely nálatok csak holmi
Üres malomként szárazon pereg.

Damó István.

Levél a fővárosból.

Budapest, aug. 20.

Tisztelt szerkesztő urak! Bánt a buzgalom s kézügyben lévén a kalamus, belemártom a fekete fluidumba...

Hogy is ne? Ismét kiállítás! A történelem lapjait feltöltöttük s lemásoltuk belőle Budavárának hőses visszavételét a törököktől — 200 év után. Szerencsés idők, hogy

emlékünnepet ül miatta az utód! Vajjon a mi korunkból mit tart méltónak a dedunoka megjutalálni? . . .

Pedig mi is tehetünk egy hódítást. Budát ma is vissza lehetne hódítani a magyarságnak a derék, becsületos svábok kezéből. Vagyis inkább nyelvtől, mert ott ma is otthon érezné magát a müncheni bajor és a berlini porosz. S mégis azt panaszolják, hogy mi elnyomjuk itt a németeket. Mi nem nyomjuk őket — isten látja szándékunkat, hanem nyomja a gyomrukát a jó mód, a melyben nálunk fuladoznak.

Hanem azért a német nevelőtlenség itt tisztességes módon felháborította a kedélyeket s félős, hogy a legközelebbi alkalmat nem fogják-e felhasználni hevesebb vértüvéreink egy kis ellentüntetésre? Ugy is a tüntetések korát éljük. Boszorkány-korszak, mikor az emberek egyrésze tüntet, a másrésze eltűnik, olykor — Amerikáig!

Visszatérve a történelmi kiállításra, arról csak a legteljesebb elismeréssel szólhatok. Majláth Béla mód felett való fáradozása szép sikert aratott s a közönség minden nap megtölti a kiállítási műcsarnok pompás termeit. Az összegyűjtött anyag gazdagsága, az elrendezés ügyessége, a dekoratívban nyilvánuló ízlés — mind, mind megérdemlik a látogatást, s hiszem, hogy a szentistvánnapi felrándulók tömegesen fogják felkeresni dicsőségünk jubileumának ez egyik szép képét.

A kanikula véget ért, s ezt mindenütt lehet már látni. A nemzeti kaszinó ablakai éjjel világosak, a nagyobb vendéglőkben az első cigány-bandák játszanak, a Hangl-kioszk ismert vendégei közül másokat lehet látni, s főleg, a mi erre mutat, az o p e r a csarnokai megnyíltak. A lefolyt és ismeretes operai-gazdálkodási történetek után kiváncsiak vagyunk a jövő színházi évre.

A nemzeti színházat még mindig reperálják. Hogy ezt a színházat minden évben meg kell tatarozni! Azt hiszem, hogy inség-munkát végeztet az intendatusa, mert

oly növendékek vétetnek fel, kik a gimn., reál- vagy polgári iskola négy alsó osztályát végezték. A folyó tanévi beiratások szeptember 1-5, az egy éves szaktanfolyamra augusztus 28-tól szeptember 1-ig eszközölhetnek.

5. Tandíj egy évre negyven forint, melynek fele szeptemberben, fele februárban fizetendő; továbbá évi 2 frt ifjúsági könyvtáridj. Az új tanulók 4 frt beiratási díjt is fizetnek.

Az egy éves szaktanfolyam hallgatók nyolezvan frt tandíjt fizetnek, mely szintén két részletben fizetendő.

Bővebb értesítést nyújtó évi értesítővel készséggel szolgál az igazgatóság.

Kolozsvárt, 1886. augusztus hó 15-én.

Kiss Sándor,
igazgató tanár.

Pályázati hirdetés.

Van szerencsém a t. érdeklődő közönséget értesíteni, hogy a június hó 20-án kiadott vinczellérképezési pályázati hirdetményt ezennel érvényen kívül helyezem a nagymt. földmívelési miniszternek augusztus hó 2-án 39118. sz. rendelete alapján tudatom, miszerint a nagyenyedi vinczellérképezés az 1886. október 1-én kezdődő tanfolyamra a következő ösztöndíjakra nyitattik pályázat:

1. Az államkincstár által rendszeresített 2 teljes ellátással egybekötött ösztöndíj.

2. Erdélyi gazdasági egyesület részéről kitűzött 2 teljes ellátással egybekötött ösztöndíj.

3. Nagyenyed városa által kitűzött 3-100 forintos ösztöndíj, mely az államkincstár által kiegészített, az azt elnyerendők szintén teljes ellátásban részesülendnek.

4. Az államkincstár által kitűzött 9 félfizetéses ösztöndíj (egy ösztöndíj 70 frt), melyet ha az elnyerők 70 frttal pótolnak, az intézetben teljes ellátást nyerhetnek. Benlakást, ágyat és ágyneműt azonban mindannyian ingyen nyernek.

Felvételi kellekek:

1. Tizenhat évet betöltött életkort igazoló keresztlevél.

2. Erős, egészséges, munkábiró testalkat és végzettségű beoltásról tanuskodó orvosi bizonyítvány.

3. Legalább 4 elemi osztály sikeres végzését igazoló iskolai bizonyítvány.

4. Születési hely, előjárói által kiállított erkölcsi bizonyítvány.

5. Szülők vagy gyámok beleegyezése, illetve ama kötelező nyilatkozata, melynél fogva a felvett növendék az intézetet 3 év eltelté előtt csak az intézet felügyelő bizottsága és az igazgatósága beleegyezésével hagyhatja el.

6. Jelzett bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok legkésőbb szeptember hó 10-ig a nagyenyedi m. kir. vinczellérképezési igazgatóságához intézendők, honnét fel, vagy esetleg fel nem vételükről rövid idő alatt értesítettetni fognak.

7. Az ösztöndíjak kiosztásánál a képezésben már több évet töltött jómagaviseletű növendékek katonai kötelezettségnek eleget tettek vagy attól mentek, magasabb képzettségüknek a végül kádarmesterséget tanulónak előny adatik.

A vinczellérképezés tulajdonképeni célja és feladata a kis szőlőbirtokosok fiainak tanítása és nevelése volna, mely üdvös cél azonban sajnos eddigelé még nem éretett el, a mennyiben épen a kiknek leginkább szükségük volna reá, a kis szőlőbirtokosok fiait legtrikább lépnek ezen intézetekbe. Miután én ezen haladásokra gátlólag ható sajnos körülmény okát nagyrészt a képezetés hosszú idejében vélem feltalálhatni, azért is célszerűnek láttam az enyedi képezde tantervét aként szervezni, hogy a szaktantárgyakat, illetve a gyümölcstermelést, szőlőmívelést és borászatot bárki is egy tanév lefolyása alatt hallgathatja. Ennélfogva az intézetbe ugynevezett rendkívüli tanulók is vétetnek fel, kik a tanórákon, gyakorlati okmutatások és munkákban, mint a rendes tanulók részt venni kötelesek, bizonyítványt azonban csak az intézet körében töltött időről és kifejtett szorgalmukról nyernek.

A rendkívüli tanulók lakás, ételmezés és egyéb szükségleteikről maguk tartoznak gondoskodni, hely esetén az intézetben ingyen lakást, ellátást pedig az intézeti ételmezésnél havi 14 frtért nyerhetnek. — A közérdek szempontjából a tek. lapszerkesztő urak ezen pályázat közzétételére kéretnek.

A m. kir. vinczellérképezési igazgatóságától.

Nagyenyeden, 1886. augusztus 13-án

Meghívás.

Az Erdélyi Magyar Köznevelődési Egyesület folyó hó 29-én délelőtt 10 órakor tartja első rendes közgyűlését Kolozsvárt a városi redout nagytermében. E közgyűlésre, valamint a folyó hó 28-án tartandó előértekezletre az örökös tagok képviselőit, az alapító és rendes tagokat — a mennyiben esedékes kötelezettségüknek alapszabályszerűleg eleget tettek — ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

a) Elnöki megnyitó; b) kandidáló bizottság kiküldése; c) a tiszttakar és igazgató választmány jelentése és indítványai; d) az évi költségvetés megállapítására és a

megelőző évi zárszámadásra vonatkozó számvizsgáló jelentésének meghallgatása, elfogadása és a felmentvény megadása, esetleg megtagadása; e) határozat hozatal a vidéki választmányok jelentései fölött; f) az egyesület tisztviselőinek s a két tagból álló számvizsgáló bizottságnak megválasztása; g) egyesek önálló indítványai, melyek az igazgató választmányhoz a közgyűlés előtt legalább 8 nappal írásban benyújtandók; h) az ügykezelési szabályok megállapítása s az alapszabályok megváltoztatása, módosítása, esetleg az egylet feloszlása fölötti határozathozatal; i) a jegyzőkönyv hitelesítésére három tagnak a kiküldése.

Kelt Kolozsvárt, az igazgató választmány 1886. aug. hó 12-ki üléséből.

Sándor József,
titkár.

Gróf Betlen Gábor,
elnök.

Program.

A közgyűlési ünnepély az itt következő részletes program szerint foly le:

Augusztus 28.

Délelőtt 10 órakor az igazgató választmány a városi házban utolsó ülését tartja. Ez ülésre az alapítók, mint virilis választmányi tagok mindnyájan hivatalosak.

Délután 4 órakor közgyűlési előértekezlet a városi nagytermében.

Délután 4 óra 40 perczkor a szamosvölgyi vasutvonalon érkezők fogadása.

Délután 5 óra 56 perczkor a Brassó felől érkező vendégek fogadása.

Este 7¹/₂ órakor színházi díszelőadás a nyári színházban.

Este 10 órakor találkozás ismerkedésre Nagy Gábor és Lőrinczi József vendégülöiben.

Augusztus 29.

Reggel 6 óra 56 perczkor a Budapest felől érkező vendégek fogadása.

Délelőtt 10 órakor közgyűlés a városi redoutban.

Délután 2 órakor társas ebéd a lövöldében.

Délután 5 órakor néppünnyepély a sétateren s folytatásul este 8 órakor táncvizsgálat a lövöldében, mendkettő rendezve a nőegylet által.

Különösen felhívjuk a tagtársak figyelmét az e közgyűlési napokban rendezendő erdélyi rész i parki állításra és erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítására, valamint a város nevezetességeire, melyek megtekintése a közti órákban történhetik, alólirt bizottság — állandóan ülésezik a városi nagytermében — kalauzólása mellett.

A közgyűlés idejében lesz a jelzett kiállításokon kívül Kolozsvárt az országos vásár s a mozgalmas tanodai élet kezdete. — Ennek következtében alólirt bizottság ismételten kéri a tagtársakat, hogy haladéktalanul tudassák: a) gondoskodjunk-e szállásról? b) tartassék-e fenn teríték-jegy a közebedre? c) tartassék-e fenn színházi jegy a díszelőadásra? d) pontosan közendő végül a lakhely s a vasut-állomás, melytől a kedvezményes jegy kell. — A jelentkezések határidejét, mely korább augusztus 15-ére volt kitűzve, kiterjesztjük folyó hó 20-ig.

Váradi Albert,
az ünneprendező bizottság
jegyzője.

Gyarmathy Miklós,
az ünneprendező bizottság
elnöke.

CSARNOK.

A másnap.

— Uti naplóból. — (Folytatás)

Az étteremben terített asztal várt már ránk s dacára a nagy gondoknak, helyet foglaltunk annál.

E reggelizést leiram, mert jó adatot szolgáltat a németek finom ízlésének és ételleik minőségének a megítélésére.

A terített asztal közepén egy nagy kávé kancsó állott megtöltve, mely, hogy sokat se mondjak, legalább négy liter folyadékot megbirt. Mellette egy negyed literes csészében forraltjé párolgott, mely illatával megtöltötte az egész szoba légét. Távolabb egy lapos tányéron félkilényi sárgaszínű vaj guggolt, s még távolabb valami ünnepszombati zsemle szedték ránczba sárgás homlokukat. E zsemlekről megjegyzendő, hogy bizonyosan a háziasszony felakarván frissíteni és puhítani őket, oly ropogósokká váltak, hogy mikor megkísértettük feltörni, a belőlök kiszikrázó darabok majd hogy ki nem verték a szemünket, az asztalt pedig egészen teletöltötték. Közbiztonsági szempontból abban állapotunk meg tehát, hogy mikor valamelyikünk egy ily veszélyes zsemle feltör: a többi illő távolságban fogja tartani magát, nehogy véletlenül valami szerencsétlenség történjék. Sőt az egyik német azt a szigorú indítványt tette, hogy vagy a zsemlelél kell kimenni a szobából és ott künn feltörni, vagy pedig a társaság vonuljon félre egy szegletbe az asztaltól, míg a feltörés megtörténik, mert másképp nincs biztosítva a zsemlelél szemben az élet, miután mindenikkel egy-egy szikladarabot lehetne felvettetni. Első remületünkben még tán ezt az indítványt is törvényöröre emeltük volna, de a zsemle sok volt s a terített asztaltól annyiszor felkelni! — Oh! ez szörnyűség!

Az azonban, mielőtt e veszélyes zsemleket feltörtük volna,

a nagy kávé kancsó járt kézzel-kézre, pedig ez is oly nehéz volt, hogy majd megszakadtunk emelésében.

Miután ennek rubinvörös tartalmából töltöttünk egy-egy jó findzsával: vettük a tejet, melyből már csak egy gyűszűnyit csepegtettünk a teméntelen kávéhoz és még ez a kicsi is úgy elvette a színét, hogy az anyámkészítette kávéból egy gyűszűnyi váltig jobb színt ad egy félfertályos pohár bivaltejnek.

Az így elkészített halovány kávé aztán szűresölgettük vajjal bemázolt zsemlelél, nagyon ügyelvé arra, hogy minden kortyintás után egyet harapjunk is, mert hisz ennek ez a sorja.

Ha a findzsák tartalma fogyott: a nagy kancsóból s kis csészéből tüstént fejtünk s e téren buzgóságunk oly nagy volt, hogy addig tapodtat sem mozdultunk az asztaltól, míg a nagy kancsó tartalmát az utolsó cseppig ki nem sajtoltuk. — A tejes eszéje jó adag maradékát egy studens hajtotta fel egyetlen szuszra, azzal indokolván ezen eljárását, hogy ő nem hagyja ott, mert pénze ára.

Még tán azt a kis darab vaját is megette volna, a mi elhagyatottságában még mindig ott guggolt a tányér peremjén, de nem volt hozzá ropogós zsemle, a nélkül pedig a német sem eszi meg, bár imádja a vaját. Ezzel aztán biztosak lehetünk a felől, hogy mikor ő szolgálósága szedi össze az asztalt és szemlét tart az ételmaradékok felett: nem nevez „nagybecsű“-eknek s nem átkozza ki azt a kicsit is, a mit ettünk, gyomrunkból. Mert haj! mi türes-tagadás: így szoktak tenni nemcsak a magyar, hanem a német szolgálók is, ha asztalszedéskor nem kapnak valami „táldisz“-t izelítőül.

Azonban a vigjáték után következett a szomorú: a jóllakás után fizetni és menni is kellett!

De nem! nem nevezem minden tekintetben szomorúnak, mert hála legyen annak a csokólnivaló, drága, jó vendéglősnek, nem sarczolt meg erősen.

Elkészítette a számlát és arról a vendéglői zsebmetszésekhez képest olyan mérsékelt árakat olvasott le, hogy e pillanat óta százszor többre becsülöm a német vendéglősöket, mint pl. a cseheket, kik közül egy a bodenbachi állomás vendéglőse, az őszön egy borjuslittel 2 frt 50 krig huzott be s hozzá még az izetes étet sem tudtam megenni, pedig a szemeim szikrákat hánytak olyan ehes voltam. — Mikor a drága jó sület vitte el előlem, melyből szakállamra mondom, csak három falás hiányzott s az is a padlón volt elterülve: megakartam mondani neki, már most fizessen maga nekem 2 frt 10 krt, a miért a tulajdonjogot megsértette, keserves sületet még a fizetés után is birtokába vette... Oh, de a fájdalom, a tudatlanság költöve tartotta nyelvemet! E megrázó jelenet óta a bodenbachi vendéglőt és izetlen konyháját mértöldnyire kerülöm s kérem, hogy ugyanazt cselekedje minden arra járó más lelkes állat is, mert nem szeretném, ha valamelyik embertársam az én kellemes helyzetembe jusson. Különben a winkeli vendéglős ur loyaltását is e helyen dicsérem meg, szemébe nem mertem volna mondani is tenéért, mert fellelkesülvén, még a számlát felesapta volna, a mit én egy bodenbachi csehnék sem tőrnek el szóltanul többet, hát még egy alázatos winkeli németnek!

Na, de fizettünk „b a a r e s G e l d“-t, a mi studentseknél nagy ritkaság szokott lenni.

Ezt úgy látszik, hogy házigazdánk is igen jól tudta, mert ugyancsak hajlongott a nem etmódra: mikor a pénzt markába tettük s „istenhozzád“-ot mondottunk neki.

Annai áldást raktunk rá egyhamarjában, hogy bizonyosan még unokájának is jutni fog belőle, különösen, ha az újabb kamatlábak szerint kezeli.

És már itt kezdődik tulajdonképen a szomorú.

Az érzékeny bucsu után neki indultunk a szítáló időnek, mely tetőtől talpig oly szomorú volt, mint a szegény bajorok szerencsétlen királyuk ravatalánál. Az apró esőcseppekbe egy kis éjszaki szél is belefut s az időjárás úgy megesappant, hogy a hőmérő csak 10-et mutatott. Vékony kabátainkat önkénytelenül is testünkhez szoritottuk s rugtattunk az állomás felé, hogy a vonatról nehogy lekéssünk és a hűvös időben nehogy megfázzunk.

De mit mondok? Hisz a Rajnamentén a vonatról le sem lehet kézni, mert ott nem úgy van, mint a bércezes Erdélyben, hol, ha az ember orra elől elmegy a vonat, várhat aztán végtelen időig, míg ismét jó egy más, a melyik felvegye; ott, ha a vonat elfütyölt, megy az ember a gőzhajóhoz, ha ez is kerekét oldott, mire visszatér az állomáshoz, már megint ott áll egy vonat, hogy felvegye. A legrosszabb eset az, mikor egy vagy legfeljebb másfél órát kell várakozni s a német még ezért is úgy dühöng, hogy a földnek nehéz tartani. Pedig mi e várakozás a mi földünkön való várakozással szemben!

Az ilyen rendszeren belül egy közeli csapszékbe s ott a várakozás alatt oly rohamosan kezd elotlogatni dühét, hogy mikor az állomásnál újlag megjelenik, utitársai a szeméjársáról megmondják: „na ez lekésset!“ Szokássá is vált a Rajnamentén a részegembert csak e szavakkal jelölni: „na, ez lekésset!“

Mi azonban, parolámra mondom, nem késtünk le, sőt még „lekésset“ embert se láttunk.

Pontban nyolez órakor ott állottunk a kicsiny állomás előtt, hová a vonat két percz alatt meg is érkezett,

Jegyet, a mint magától érthető, a negyedik osztályra váltottunk s így azon tettük meg Wiesbadenig az utat, mely kerek ötfertály óráig tartott.

Minek is utaztak az ember második vagy harmadik osztályon, mikor a negyedik is épen oda megy, a hóvá azon, sőt még előbb beérkezik az állomásra testvéreivel, a mennyiben a lokomotívhoz sokkal közelebb van akasztva! A kocsirendező urak ezt bizonyosan azért teszik, hogy a negyedik osztály utasai, ha ülést nem, legalább kellő mennyiségű kőszénfüstöt élvezzenek, de hát nem nagy nyereség ez is? nem a negyedik osztály előnyét mutatja-e a többiek felett?

Mi is azért ültünk ide, hogy élvezzünk s mondhatom, hogy derekasan is kijutott belőle!

Nem ugyan a kőszénfüstből, mert ez, ha az egyik ablakon bejő, a másikon ki is megyen, hanem valami sajátságos büzből, melynek vagy három darab zsidó volt kiapadhatlan forrása, s melylyel szemben a szellőztetés semmit sem használt.

(Folyt. köv.)

VEGYES HIREK.

— **Ő Felsője születésnapját** alattvalói igaz szeretettel ünnepeltük meg. 17-ikén a város szépen ki volt világítva, különösen a városháza igen jól nézett ki Ő Felsőjét ábrázoló transparentjével és zászlóival. — A tiszteletzenekar fátylavilágánál bejárta a piacot és a kir. tanácsos alispán urnak háza előtt serenadot adott, mit az alispán ur lelkes szavakkal köszönt meg. 18-án délelőtt a megyei tisztikar, számos állami tisztviselő nevében **Török Bertalan** főjegyző fejezte ki Ő felsője iránti hódolatát a kir. tanácsos alispán ur előtt, s azonkívül számos egyházi és világi testület vette ezt. Azután testületileg vettek részt a r. kath., ev. ref. és ev. luth. templomokban. A honvéd tisztikar banquettel ünnepelte meg a napot.

— **Szent István ünnepén**, mint mindig, nagy közönség gyűlt össze a róm. kath. egyházban, hol megjelent a megyei tisztikar, az áll. hivatalok tagjai s a nagyszámú honvéd tisztikar. A szent beszédet tiszt. Kiss ur tartotta, ezután fényes mise következett. — Mikor lesz már Szt. István általános nemzeti ünnep? mihelyt a felekezetek önszántukból elhatározzák. — Régi ünnepe ez a magyarnak, miért vonágotóznak némely egyházi és polgári testületek mégis most is attól, hogy ezredéves állami fennállásunk napját méltóan, együttesen megünnepeljük.

— **A nagyenyedi műkedvelő társulat** a régebben fennállott vegyes dalkart újra akarja szervezni s ennek vezetésére Varga József énektanárt sikerült megnyernie. Azon készségből, mellyel a már eddig felkért tagok a részvételre ajánlottak, remélni lehet, hogy a még mutatkozó hézagok hamar betelnek s ezen külön szakosztály is mielőbb megkezdheti öröndetes tevékenységét.

— **A pesti jelző hitelbank** Kolozsvárt fiókot szándékszik nyitni s tekintettel az anyaországtól némileg eltérő viszonyokra, a hitel megszavazásánál az erd. gazdasági egyesület 5 tagjának is befolyást fog biztosítani. Az erd. gazdasági egyesület örömmel karolta fel az ügyet s a még fennálló nehézségek elenyésztésére készséggel közreműködik.

— **A nagyenyedi augusztusi országos vásár** az idén is csak gyengén sikerült. A marhavásáron, mely különben elég látogatott volt, hiányoztak a nagykereskedők s ezért az adás-vevés nagyon szűk körben mozgott. — A kereskedők és iparosok is gyenge üzletről panaszkodnak.

— **Gyümölcstermelőknek.** A nemesebb fajú gyümölcsök érésideje elérkezvén, a nagyenyedi gyümölcsészeti egyesület megint megkezdte a jelesebb fajok kiválogatására irányuló izleléseit s már azon kellemes helyzetben van, hogy egy újdonságot, a Zeyk József gombási kertészetéből származó Jules Guyot nevű szépen fejlett körtét Ungerpek Miklós kirakában közszemlére kithette.

— **A „Gondúzó“** szépirodalmi heti lapban örömmel üdvözljük Tolnai Lajost, ki „Eladó birtokok“ cz. regényének folytatásában, ha néha talán túlélénk, vagy tulkomor színekkel is, de magyar életet fest, oly alakokkal, minőket nem egy vidéken láthatunk. — **Abonyi Lajos** „Utolsó kuruczvilága“ érdekes történelmi regény, érdekes rajzokkal; ugyszintén Margitay Dezső „Második leány“-a is. — Egy fordított regény „A kenyér áruszó“ zárja be a füzetet, Montepin Xavertől, természetesen egy rettenetes büntény képezi alapját, de oly érdekesen van írva, hogy folyton élénkséggel tartja a figyelmet. — E lapnak van egy „Ház és tűzhely“ cz. rovata, mely hasznos dolgokra tanít, a „vegyesekben“ pedig sok mulatságot hord össze. — „Talányok“ nélkül talán egy lap sem volna eléggé olvasott, s így a „Gondúzó“ ebben is a közönség egy részének tölti kedvét. — Ára negyedévre 1 frt 50 kr. Egész évre 6 frt. — Igen ajánljuk pártolását.

— **München és Kassa.** A jó kassaiakat nagyon felboszantotta az a német otrombaság, mellyel a müncheni városatyák Budapest meghívását visszautasították. Akadt végre egy társaság, melynek eredeti ötlete támadt, hogyan kell a müncheni uraknak megfelelni. Megvásárolták a „Nem illik“ egy német kiadású példányát s azt elküldöt-

ték Münchenbe a következő levél kíséretében: „München királyi székvaros tek. képviselőinek! A hírlapokból értesültünk, hogy a tek. képviselő testület Budapest fővárosunk meghívását a Buda visszavételének kétszáz esztendő emlékünnepén való részvételre, az illendőség minden törvénye ellenére, nyersen és durván visszautasította. Ennél fogva a tekint. képviselő testületnek — hogy jövőben az efféle német baklövések elkerültesse — szolgálatot véteünk tenni, midőn a mellékelt könyvecskét különös figyelmükbe ajánljuk, miután láttuk, hogy a civilizáltságával hetvenkedő német nemzetnek ilyen könyvre még mindig nagy szüksége van. — Mi alulírottak pedig, kiknek őseik jobbadán Németországból és Ausztriából vándoroltak be ide, nagyon boldognak érezzük magunkat s büszkék, nagyon büszkék vagyunk rá, hogy a szép Magyarországot nevezhetjük hazánknak. Kassa, 1886. aug. 16. (Következik 40 aláírás).“ — A könyvecskébe egy verses ajánlatot is irtak be, melynek legesipősebb a következő két sora: „A kinek, mint önöknek, oly mocskos szája van. Ez a könyv ahoz így szól: „Nem illik“ ez fiam.“

— **Nyilvános nyugtázás.** Az Alvinczen aug. hó 15-én tartott mulatság bevétele volt összesen 71 frt 1 kr, kiadás 43 frt 76 kr, így a tiszta jövedelem 27 frt 25 kr. Ennek fele a meghívó értelmében a rendező egyesület: az alvinczi „dal- és zeneegylet“ pénztárát illeti, felerészével pedig az említett egyesület gyarapítani fogja azon összeget, a melylyel az E. M. K. E. alapító tagjai sorába szándékozik lépni. — Felülfizettek: Székely Árpád 50 kr. Kendeffy Lajos 1 forint. Szöcs Pál, Bardocz Károly, Bardocz Samu, Izrael S., Nagy László, Kiss Károly, Barabás Sámuel, Gidanczki Albert 40—40 kr. Hidvégi Károly 60 kr. Izrael Adolf 40 kr. Nussbaum Adolf 40 kr. Keleti Lajos 60 kr. Nussbaum Henrik 10 kr. Bardocz Ödön 20 kr. Butyka Endre 40 kr. Gondol Dánielné 60 kr. Ifj. Kovács Károlyné 1 frt. Tóth Vincze 20 kr. Koller Sándor 20 kr. Baranyai László 1 frt. Buda Elek 10 kr. Pálffy János 20 kr. Reindl Fridrich 10 kr. Ürmössy Ferencz 80 kr. Batta Bertalan 40 kr. Kálnay József 20 kr. János János, Biró Szilárd, Nussbaum József, Szöcs Károly, id. Kovács Károly, Leister Mihály, Andrási József 20—20 kr. N. N. 60 kr. Molnár Sándor 40 kr. Apáthy Miklós 40 kr. Lázár Elenér 2 frt. Balogh Józsefné 40 kr. A fentebbieket nyilvánosan nyugtázzuk. Alvinczen, 1886. aug. 19. Kendeffy Lajos, r. biz. elnök. Szöcs Pál és Molnár Sándor, r. biz. tagok.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

DR. MAGYARI KÁROLY

SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Hirdetmény.

Köztudomásra hozatik, hogy a **tövisi koresma regalának** egész évi italméresi joga, az 1887. év január 1-től három évre, zárt ajánlattétel mellett, Tövis község irodájában **1886-ik év augusztus 31-én délelőtt 11 órakor** bérbe adatik.

Kikiáltási ár 8650 frt 88 kr és a koresmajogosultakat terhelő kir. adó és járulékaiknak bérlet általi hordozása. — Ajánlattevő köteles 865 frt bántartási csatolása mellett zárt ajánlatában kijelenteni, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

A zárt ajánlatok ügyvéd Müller Mihály kezéhez 1886. év augusztus 31-ig Nag y e n y e d e n, utóbbi napon pedig T ö v i s k ö z s é g irodájában nyújthatók be augusztus 31-ik napjának délelőtti 11 óráig.

A részletes feltételek Tövis község irodájában és alulírt meghatalmazottnál Nagyenyeden a hivatalos órákban megtekinthetők.

Müller Mihály,

tövisi koresmajogosultak meghatalmazottja.

Andel J.-féle

új felfedezett

tengertuli por

pusztít poloskát, bolhát, svábot, molyt, orszobogárt, legyet, hangyát, pinzebogárt, madármolyt, egyáltalában mindennemű rovar, — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztossággal, — oly formán, hogy a létező rovaroktól még csak nyoma sem marad annak. Valódi minőségben és olesó áron kapható:

Prága

Andel J.-féle gyógyszerkereskedésben

„a fekete kutya“ Huss-utca 13.

Nagy-Enyeden Ifj. WINKLER JÁNOS ur vegyeskereskedésében. 9-12

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú közmunka és közlekedési magyar kir. miniszterium folyó évi aug. hó 18-án 25112. sz. alatt kelt magas rendeletével a következő munkálatokat és pedig:

1. A Gyulafehérvár-abrúdbányai törvényhatósági posta és hadászati ut 25—26 km. közötti szakaszán Preszáka községben szabadon átfolyó patak fölé egy hid építését és azzal kapcsolatos utfeltöltést 1629 frt 41 kr.

2. A Gyulafehérvár-alvincz-szászvárosi hadászati uton Alvincz község határán:

a) A vasuti alóljáró melletti Sebes kiöntésén építendő 30.0 méter hosszú, fahid építését 4391 frt 81 kr.

b) Alvincz község előtt lévő 3.7 m. nyílású hid újból építését 747 frt 24 kr.

c) Alvincz községben a malomesatorna felett elhelyezett 5 m. nyílású hid újból építését 1040 frt 57 kr.

3. A Gyulafehérvár-abrudánia-topánfalvi hadászati uton a 75—76 km. szakaszon levő Abrudalui nevű hid újra építését 4287 frt 93 kr költségösszeggel engedélyezte.

Ezen munkálatok foganatosításának biztosítása céljából ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

E zárt ajánlati versenytárgyalás a fenn elősorolt 1., 2., 3. pontozatok szerint elkülönítve folyó **1886. évi szeptember hó 4-én délelőtt 9, 10 és 11 órakor** fog az alsófehérmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében megtartatni.

Felhívának versenyezni ohajtók, hogy a fenn elősorolt munkálatoknak végrehajtására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó és a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántartással ellátott zárt ajánlataikat és pedig 1., 2. és 3. pontozatok szerint külön-külön a kitűzött órákig a nevezett hivatalhoz annyival inkább adják be, mivel a később beérkezett írásbeli ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek, költségvetések, általános és részletes feltételek a nevezett kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az alsófehérmegyei kir. államépítészeti hivatalból

Nagyenyeden, 1886. augusztus hó 21-én.

Ny. Wokál János gyorsasajtóján Nagy-Enyeden.

Nemz

Hazánk magyar polgári ünnepe a régi Erdély várta. — Ide szer hazafiak Erdély Duna- és Tiszán zása, hogy az végleg megállítsa földési munkát a mentén utba ind

Az az ünne termei és utcai részek magyarsá ébredéssel tovább Pusztulásunk első és oly szembeötlő felé és minden ir is szemet hunyt szefont karokkal gunk ellen elkö volna. — Eljött valahára „Magyar zott komolyan kö már-már fejünk gyorsan sorakoz hoz lássunk.

Legyen há létele felett híve akkor sem, mikor kal édes keveset pontjait Erdélyb dekeire nem sok kik a fenyegető muk minket is meghozatalára h

T

A néma Kicsal a Szellővel Ugy elb

Mit szük Magányt S feledv Gondola

Nem ab A vágy Egy má Hol a s

A tu

— Vernet thaniel az inasá Várjon egy kiss Czimjegyz benne.

— Rendér Vernet La

— Emléke amerikainak oda emlékező tehets — Dehog jdepillantani.